

Hussein uit Aleppo is nieuw in de klas

Hoe leer je kinderen het appel van een vreemde ander verstaan?

Maike Merckens-Bekkers

Hussein is nieuw in groep 6.

Hij komt uit Aleppo. Gevlucht.

Het simpele feit van zijn

aanwezigheid heeft de

bestaande verhoudingen

danig opgeschud. De

populaire Daan heeft moeite

met de nieuwkomer, die de

omgangsvormen maar niet

wil snappen en de hele dag

achter hem aanloopt. Hij

roept uit: "Hussein stinkt!"

Filosofiejuf Maike moet even

diep ademen voor ze verder

gaat.

Met de komst van Hussein, een Syrische vluchteling uit Aleppo, is de sfeer in groep 6 veranderd. Het is een zenuwachtige, wat luidruchtige jongen, met grote bruine ogen en een verwarde bos krullen. Waar voorheen de verhoudingen in de groep vrij duidelijk waren en alle kinderen redelijk genoeg namen met de plaats in de groep die hen toeviel, lijkt er nu wel een soort *Umwertung aller Werte* te hebben plaatsgevonden. Ze zijn allemaal op drift geraakt en de sfeer is er niet gezelliger op geworden. Daan, de populairste jongen van de klas, geeft Hussein een duw, schuift zijn stoel naar het andere eind van de ruimte en roept op harde toon dat hij niet naast hem wil zitten. 'Hussein stinkt!' Hussein kijkt me wanhopig aan en weet niet hoe hij moet reageren.

Het breekt mijn hart hem daar zo te zien worstelen en een golf van irritatie overspoelt me. Wat denkt die Daan wel niet? Hoe kun je zo omgaan met een jongen die buiten zijn schuld zo ontworteld is geraakt? Ik haal een paar keer diep adem en schuif de stoel terug op zijn plek naast Daan. Hussein gaat zitten. De klas kalmeert en ik vraag Daan uit te leggen wat er aan de hand is.

Verontwaardigd reageert hij: "Ja juf, Hussein loopt de hele dag achter me aan en dat wil ik niet. Hij wil altijd met me spelen maar ik heb al andere vriendjes. Ik wil niet dat hij meespeelt."

Mohamed vult aan: "Ja, en hij spreekt heel raar Nederlands en als we verstopperje spelen zit hij iedereen te verraden. Hij is helemaal nieuw hier en kent niemand. En nu zegt onze juf dat we met hem moeten spelen omdat hij anders helemaal alleen is. Maar daar kunnen wij toch niks aan doen?"

De termen socialisatie en subjectificatie van Gert Biesta, de invloedrijke onderwijsfilosoof, schieten door mijn hoofd. Dat Hussein zich klaarblijkelijk nog niet de regels van het verstopperje spelen heeft eigen gemaakt is een gebrek aan socialisatie (lees: het verwerven van de normen van deze groep) van

zijn kant, maar met deze harde leermeesters zal hij wel heel snel gesocialiseerd raken.

Maar met een ander element uit de visie van Biesta, de subjectificatie, het beroep op de verantwoordelijkheid van Daan om met compassie en medemenselijkheid om te gaan met de vraag die hem gesteld wordt, namelijk "Wil jij mijn vriend zijn?", lijkt het wat moeilijker gesteld. Hij lijkt de vraag niet te herkennen en er al helemaal geen verantwoordelijkheid voor te willen nemen.

Ik kies ervoor om het open en filosofisch te benaderen: "Daan, wat denk jij: moet iemand als die verhuist naar een nieuw land een kans krijgen van zijn nieuwe klasgenoten?" Daan kijkt bedremmeld, maar komt met een tamelijk terechte wedervraag: "Waarom?" Ik wend me tot de rest van de klas: "Stel je voor, je verhuist naar een ander land, waar je niemand kent. Je doet moeite om een nieuwe taal te leren. Je komt op een nieuwe school. Zou jij nieuwe vrienden willen maken?" Iedereen knikt en ik kijk even naar Daan. "Ja, natuurlijk", zegt Daan. "En als nu al die kinderen daar hetzelfde reageren op jou, zoals sommigen nu reageren op Hussein, gaat het jou dan lukken om vrienden te maken?" vraag ik weer. Kimberley bevestigt mijn vraag door uit te roepen: "Ja, hoe moet je dan vrienden maken als niemand met je wil spelen?" "Zou niet iedereen een kans moeten krijgen in een nieuw land?" Daan doet er nukkig het zwijgen toe, maar hij schuift later toch zachtjes de kant van Hussein op.

*In Mensenkinderen delen afwisselend Maike Merckens-Bekkers en Sabine Wassenberg een filosofisch gesprek uit hun onderwijspraktijk. Onder de naam WonderWhy verzorgen zij trainingen, schrijven ze lesmateriaal en begeleiden ze scholen om het filosoferen op grote schaal toegankelijk te maken voor het onderwijs.
www.wonderwhy.nl*